

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 marca 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że podstawa wymiaru składek D. P. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółce jawnej wynosi:

- za miesiąc **styczeń 2017 roku** - na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe - 3.733,29 złotych, na ubezpieczenie zdrowotne – 3.221,45 złotych, a wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne – 289,93 złotych

- za miesiąc **maj 2017 roku** - na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe – 4.518,19 złotych, na ubezpieczenie zdrowotne – 3.898,74 złotych, a wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne – 350,89 złotych

- za miesiąc **czerwiec 2017 roku** - na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe – 4.198,25 złotych, na ubezpieczenie zdrowotne – 3.622,67 złotych, a wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne – 326,04 złotych

- za miesiąc **lipiec 2017 roku** - na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe – 4.163,01 złotych, na ubezpieczenie zdrowotne – 3.592,26 złotych, a wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne – 323,30 złotych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że płatnik składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością umowę świadczenia usługi personelu tymczasowego, której przedmiotem było oddelegowanie przez ten podmiot do klienta personelu tymczasowego (osób wykonujących na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pracę na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług) i w ramach tej umowy do płatnika delegowani byli przez (...) zleceniobiorcy, będący jednocześnie pracownikami płatnika, wykonujący w ramach zlecenia czynności zbliżone do czynności wykonywanych w ramach obowiązków pracowniczych. (decyzja w aktach ZUS)

W dniu 29 kwietnia 2022 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna w Ł., reprezentowana przez adwokata, odwołała się od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez uznanie, że składki na ubezpieczenie zainteresowanego zostały przez płatnika naliczone i odprowadzone prawidłowo, w związku z czym odwołujący nie jest zobowiązany do naliczania składek za pracownika zatrudnionego przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w ramach umów cywilnoprawnych. (odwołanie k. 3 – 7)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 19 maja 2022 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasową argumentację. (odpowiedź na odwołanie k 8-10)

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., powiadomiona o toczącym się procesie, nie przystąpiła do sprawy w charakterze zainteresowanego. (niesporne)

Na rozprawie w dniu 20 października 2022 roku zainteresowany oświadczył, że nie zajmuje żadnego stanowiska w sprawie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (e-prot. z 22.10.2022 r. – pła CD k 56)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna z siedzibą w Ł. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 29 lutego 2008 r. pod numerem KRS (...). Zasadniczym przedmiotem prowadzonej przez tę spółkę działalności jest transport drogowy towarów. Przedmiotem pozostałej działalności jest m.in. magazynowanie towarów. (niesporne)

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedziba w Ł., wpisana do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego 30 czerwca 2015 roku pod numerem KRS (...), jako przeważającą wykonuje działalność agencji

tymczasowej, zaś przedmiotem pozostałej działalności jest m.in. działalność związana z udostępnianiem pracowników. (niesporne)

W dniu 15 kwietnia 2016 roku pomiędzy opisanymi przedsiębiorcami została zawarta umowa świadczenia usługi personelu tymczasowego, której przedmiotem było oddelegowanie przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością do płatnika personelu tymczasowego (osób wykonujących na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pracę na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia) do wykonywania czynności określonych w załączniku nr 1 (prace magazynowe, prace z wykorzystaniem wózka widłowego, załadunek oraz rozładunek transportów, praca przy użyciu skanera, prace oww na wysokim składzie). Wykonanie tej usługi było rozliczane na podstawie miesięcznej faktury VAT wystawionej w oparciu o zestawienie realizacji zlecenia, pisemnie zaakceptowanego przez klienta (czyli odwołującej) w ciągu 5 dni roboczych od daty jego otrzymania. W umowie zapisano także, że będzie ona realizowana na terenie magazynów (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki jawnej, a nadto przewidziano, że płatnik będzie zobowiązany do sprawdzenia i akceptacji rezultatu wykonanego zlecenia, wydawania personelowi tymczasowemu wskazówek odnośnie sposobu wykonywania zlecenia. (niesporne, umowa – płyta CD k 50)

D. P. był pracownikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki jawnej z siedzibą w Ł., zatrudnionym na podstawie umowy o pracę od 1 marca 2015 roku do 28 lutego 2018 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku magazyniera. (niesporne)

Swoje obowiązki wykonywał w siedzibie płatnika przy ul. (...) w Ł.. Pracował na trzy zmiany – w godzinach: 6.00 - 14.00, 14.00 – 22.00, 22.00 – 6.00. Jeździł wózkiem widłowym, zajmował się załadunkami i rozładunkami towarów na paletach. (przesłuchanie wnioskodawcy – e-protokół rozprawy z dnia 20.10.2022 r. – płyta CD k 56)

W badanym okresie – styczniu, maju, czerwcu i lipcu 2017 roku zainteresowany zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. umowy zlecenia, w ramach których zobowiązywał się do wykonywania prac magazynowych dla płatnika.

Dla agencji pracy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością świadczył usługi w weekendy albo w nadgodzinach, wykonując powierzone prace w magazynach płatnika – spółki (...). W ramach tych zleceń zajmował się też pracami magazynowymi. To nie dotyczyło każdego weekendu. W ramach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę podlegał kierownikowi (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki jawnej, w ramach umowy zlecenia wykonywał polecenia kierownika obecnego w magazynie, będącego także pracownikiem płatnika. Jak zostawał po godzinach to jego pracę nadzorował pracownik pracodawcy – spółki (...).

Wynagrodzenie ze zlecenia wypłacała mu spółka (...) - przelewami na konto. Była osobna lista obecności dla (...). Tam wpisywana była ilość godzin przepracowanych w ramach umowy zlecenia, robił to kierownik spółki (...). Ubezpieczony nie musiał wystawiać żadnych rachunków, na podstawie tych list dostawał wygodzenie z (...).

Praca zainteresowanego na rzecz opisanych dwóch podmiotów różniła się tylko tym, że dla płatnika świadczył pracę od poniedziałku do piątku, a spółka (...) dawała mu możliwość pracy w weekendy i w nadgodzinach. Rodzajowo praca była taka sama. Wcześniej nie pracował dla płatnika w nadgodzinach, ani w weekendy. Praca w weekendy zdarzała mu się 2-3 razy w miesiącu.

W ramach współpracy z (...) D. P. świadczył pracę tylko dla (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki jawnej.

W okresie pracy dla (...) ubezpieczony nie uczył się, nie był studentem.

(przesłuchanie zainteresowanego – e-protokół rozprawy z dnia 20.10.2022 r. – płyta CD k 56)

Za czynności wykonane w ramach umowy zawartej z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zainteresowany uzyskał następujący przychód:

- w miesiącu styczniu 2017 roku – 462,64 złotych

- w maju 2017 roku – 817,58 złotych

- w czerwcu 2017 roku – 497,80 złotych

- w lipcu 2017 roku – 462,64 złotych.

(niesporne)

Powyższe kwoty nie zostały uwzględnione przez płatnika w podstawie wymiaru składek D. P. na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne w związku z jego zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę. (niesporne)

W spornym okresie płatnik składek naliczał oraz opłacał należne składki za zainteresowanego wyłącznie od kwot osiągniętych przez niego wynagrodzeń w związku ze świadczeniem stosunku pracy na rzecz płatnika. (niesporne)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie zebranego materiału dowodowego w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w toku postępowania przed ZUS oraz na podstawie dowodu z przesłuchania ubezpieczonego.

Powyższe dowody nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie.

Podkreślenia wymaga fakt, iż strona skarżąca nie kwestionowała wysokości podstawy wymiaru składek wyliczonej przez organ rentowy, kwestionując konsekwentnie jedynie samą zasadę.

Stan faktyczny w sprawie okazał się w istocie niesporny. Z tych względów, a w szczególności z powodu braku wątpliwości natury dowodowej, Sąd skupił swe rozważania na kwestiach prawnych, o czym niżej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1009, dalej: ustawy systemowej) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami”, oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Stosownie do treści przepisu art. 4 pkt 2a ustawy systemowej płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne jest pracodawca – w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. W świetle powyższego przepisu składki na ubezpieczenie społeczne za pracownika (art.

6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej) odprowadza pracodawca, a za zleceniobiorcę/osobę świadczącą usługi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej) zleceniodawca.

Stosownie do treści przepisów art. 18 ust. 1 i ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1949) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych osiągniany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z wyjątkiem składników wynagrodzenia wymienionych w § 2 powołanego wyżej rozporządzenia.

Zgodnie zaś z dyspozycją przepisu art. 18 ust. 1a powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy zlecenia.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Ponadto stosownie do art. 81 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1285) do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy wobec D. P. zatrudnionego u płatnika w spornym okresie na podstawie umowy o pracę i jednocześnie wykonującego zlecenie zgodnie z umowami zawartymi przez niego z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. ma zastosowanie przepis art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W świetle art. 8 ust. 2a ustawy systemowej pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło lub zlecenia zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 listopada 2020 r., III UK 439/19, Legalis Numer 2496910, uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki Sądu Najwyższego, z 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, z 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, z 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; z 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117; z 13 lutego 2014 r., I UK 323/13, OSNP 2015 nr 5, poz. 68; z 7 lutego 2017 r., II UK 693/15, z 27 kwietnia 2017 r., I UK 182/16).

To pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnej zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne. Wówczas płatnikiem składek nie jest ta osoba trzecia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 października 2020 r., III UK 501/19, Legalis Numer 2496651).

Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę w pełni podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy zarówno w uzasadnieniu uchwały z dnia 2 września 2009 r. (I UZP 6/09, OSNP 2010/3-4/46), jak i w uzasadnieniu uchwały z dnia 22 lutego 2010 r. (I UK 259/09, LEX nr 585727), zgodnie z którymi art. 8 ust. 2a ustawy systemowej ma odniesienie „do pracy wykonywanej na rzecz pracodawcy” powiązanej funkcjonalnie i miejscowo.

Z przywołanej uchwały jasno wynika, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nakazuje uważać za pracownika także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym

pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Także bowiem i w tym ostatnim przypadku, choć osoba (pracownik) formalnie zawarła umowę z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy i to on uzyskuje rezultaty jej pracy. Pracodawca jest zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać za pracowników składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - art. 17 ust. 1 ustawy. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że w przypadku, gdy umowa cywilnoprawna jest zawarta nie bezpośrednio z pracownikiem, ale z osobą trzecią i dopiero ten "zewnętrzny" podmiot zawiera umowę cywilnoprawną z pracownikiem, to jednak płatnikiem składek jest pracodawca składek, pomimo że fizycznie wynagrodzenie wypłaca ów podmiot trzeci. Za taką interpretacją obowiązków pracodawcy względem pracownika, zdefiniowanego w treści art. 8 ust. 2a ustawy, przemawia dodatkowo art. 4 pkt 2 lit. a ustawy określający, że płatnikiem składek jest właśnie pracodawca.

Odnieść się też trzeba do brzmienia art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Skoro płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, to pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy.

W przypadku zaś swoistego trójkąta umów - pogląd, że płatnikiem winien być pracodawca znajduje swe umocowanie także i w tym, że to na jego rzecz praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i to on uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń oraz obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy.

Celem wprowadzenia takiej regulacji było po pierwsze: ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów, a po wtóre: ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu).

Tym samym dla celów ubezpieczeń społecznych wykonywanie pracy na podstawie umów cywilno-prawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak, jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy, łączącego jedynie pracownika z pracodawcą, także w zakresie określenia osoby płatnika składek. Teza ta jest także aktualna w stosunku do pracowników wykonujących także pracę na podstawie umów zlecenia (por. np. wyroki z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, LEX nr 585727 oraz z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

W tym miejscu wskazać należy, że określone hipotezą normy art. 8 ust. 2a obejmuje w istocie dwie sytuacje faktyczne, w jakich może się znaleźć osoba, do której przepis ten jest adresowany (pracownik wykonujący pracę na podstawie wymienionych umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą oraz umów cywilnoprawnych zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca jest świadczona na rzecz pracodawcy) mają równorzędny charakter z punktu widzenia skutków opisanych dyspozycją omawianej normy prawnej. Konsekwencje prawne na gruncie ustawy systemowej, wynikające z realizacji takich umów, muszą być takie same, co oznacza, iż dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą. W przypadku takich pracowników

podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej), uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianych umów cywilnoprawnych (art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 tej ustawy), zaś obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych spoczywa na pracodawcy jako płatniku (art. 17 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, że umowy zawarte przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z pracownikiem płatnika – D. P. były faktycznie umowami zlecenia, do których mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego. Niemniej jednak zasadniczym celem porozumienia zawartego pomiędzy płatnikiem składek a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. oraz zawartych przez ten podmiot umów cywilno – prawnych z zainteresowanym - pracownikiem płatnika była praca wykonywana jedynie na rzecz płatnika.

Poza sporem pozostaje, że pracodawcę w badanym okresie łączyła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. umowa współpracy opisana szczegółowo w stanie faktycznym. Płatnik składek czerpał zatem korzyści z realizacji umów cywilnoprawnych dotyczących ubezpieczonego D. P. z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z uwagi na zawartą umowę współpracy oraz bezpośrednio przez świadczenie pracy jedynie na rzecz odwołującej spółki.

Co również istotne, praca jaką wykonywał ubezpieczony w związku z podpisaniem umowy zlecenia, odbywała się jedynie na rzecz płatnika, w miejscu przez niego wyznaczonym, faktycznie pod jego kierownictwem, stanowiąc pracę polegającą jedynie na obsłudze przez zainteresowanego magazynu poza normatywnymi godzinami jego pracy.

W tym miejscu podkreślić należy, że przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy, jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy przez co uzyskuje on rezultaty jej pracy. Ustawodawca używając w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrotu „działać na rzecz” posłużył się nim w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie „na czyją rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy” (art. 734 i n. k.c.).

W przepisie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot ten opisuje sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tzn. po pierwsze - umowy o pracę, po drugie - umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i po trzecie - umowy o świadczenie usług między pracodawcą i zleceniodawcą. Pracodawca w wyniku umowy zawartej ze zleceniodawcą przyjmuje w ostatecznym rozrachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy przez zleceniobiorców, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą (vide I. J. - J. „Konstrukcja uznania za pracownika w prawie ubezpieczenia społecznego (...) 2011/8/22-28).

Celem takiej regulacji było, jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 kwietnia 2014 r. (II UK 399/13, LEX nr 1458679), po pierwsze: ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie: ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu). Tym samym, dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych

wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak, jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą, także w zakresie określenia osoby płatnika składek.

W świetle powyższych uwag należy podkreślić, że nie ma żadnych podstaw, aby zastosowanie przepisu art. 8 ust 2a ustawy systemowej, ograniczać tylko do sytuacji, gdy pracodawca zatrudnia swojego pracownika równoległe na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Jak wskazano wyżej płatnik składek czerpał zatem korzyści z realizacji umów cywilnoprawnych dotyczących ubezpieczonego D. P., zawartych formalnie z (...) spółą z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł..

Sytuacja ta niewątpliwie, w ocenie Sądu Okręgowego, wyczerpuje dyspozycję przepisu art. 8 ust 2a ustawy systemowej, a skoro tak, to stosownie do wcześniejszych rozważań, pracodawca jest również płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne zainteresowanych.

Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika.

Stosownie do przepisu art. 32 ustawy systemowej, pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę „uznaną za pracownika”.

Podkreślić należy, że stosownie do przepisu art. 66 ust 1 pkt 1a cytowanej ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, które są pracownikami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych; przy czym, w myśl przepisu art. 69 ust 1 ustawy, obowiązek ten powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych. Przepis art. 66 ust 1 pkt 1a „przenosi” zatem na grunt przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. konstrukcję uznania za pracownika unormowaną przepisem art. 8 ust 2a ustawy systemowej. Brak odrębnego uregulowania w tej ustawie (w szczególności w przepisach art. 85-86), kto jest płatnikiem składek na ubezpieczenie zdrowotne osoby uznanej za pracownika (w rozumieniu art. 8 ust 2a ustawy systemowej), należy odczytywać jedynie jako potwierdzające regułę wyprowadzaną z art. 32 ustawy systemowej.

Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym przez zainteresowanego D. P. w badanym okresie jest konsekwencją objęcia go obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym jako osoby uznanej za pracownika (art. 66 ust 1 pkt 1a ustawy w związku z art. 5 pkt 43 ustawy i art. 8 ust 2a ustawy systemowej), a nie jako zleceniobiorcy (art. 66 ust 1 pkt 1e ustawy).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 lutego 2006 r. (sygn. I UK 227/05, Lex nr 272569), objęcie ubezpieczeniem to przynależność do określonej kategorii podmiotów w razie spełniania ustawowych przesłanek, podleganie natomiast wynika z objęcia ubezpieczeniem i oznacza przyznanie prawa powiązanego z nałożeniem obowiązku. Ubezpieczony z tytułu spornych umów przynależy do kategorii osób uznanych za pracownika, podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu jak pracownik, a w konsekwencji płatnikiem tych składek jest pracodawca, a nie zleceniodawca.

Za obciążeniem obowiązkiem rozliczania i poboru składek, łącznie na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, tylko jednego podmiotu – pracodawcy, przemawia również zasada racjonalnego działania ustawodawcy. Przyjęcie odmiennej koncepcji (dwóch płatników składek – odrębnie na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne), skutkowałoby tym, iż to samo zdarzenie (tytuł prawny skutkujący obowiązkiem ubezpieczenia) pociągałoby „podwójne” obciążenie czasowe i ekonomiczne wywołane koniecznością prowadzenia rozliczenia, dokumentacji rozliczeniowej, poboru – nie tylko dla dwóch podmiotów (pracodawca, zleceniodawca), ale również dla ZUS.

Przypomnieć trzeba, iż zgodnie z przepisem art. 81 ust 6 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia, emerytalne, rentowe, chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych nie będących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Obliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonych wymaga zatem uprzedniego wyliczenia kwoty składek na ubezpieczenie społeczne.

Przypomnieć też należy, stanowisko wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 r., sygn. akt III UZP 4/06 (OSP 4/2008r. poz. 309), zgodnie z którym, co prawda ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych rozróżniająca cztery ryzyka ubezpieczeniowe: emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe nie objęła ubezpieczenia zdrowotnego, to jednak należy przyjąć, że ubezpieczenie to jest też rodzajem ubezpieczenia społecznego, zaś jego odrębność wynika przede wszystkim z faktu odmiennego przedmiotu ochrony oraz odrębności organizacyjnej, ubezpieczenie zdrowotne, jest bowiem realizowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Powyższe również przemawia za tym, aby sztucznie nie tworzyć „mnogości” płatników składek w sytuacji, gdy tytułem do ubezpieczeń jest jeden (ten sam) stosunek prawny. Pracownik, zleceniobiorca, świadczący usługi, w całości finansują składki na swoje ubezpieczenie zdrowotne. W ich interesie i ich obowiązkiem, jest umożliwienie płatnikowi wywiązywanie się z terminowego rozliczania i odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Stosownie do przepisu art. 193 ustawy, kto nie zgłasza wymaganych przepisami ustawy danych lub zgłasza nieprawdziwe dane mające wpływ na wymiar składek na ubezpieczenie zdrowotne albo udziela w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawia ich udzielenia podlega karze grzywny. W świetle powołanego przepisu, w sytuacji trójkąta umów z jakim mieliśmy do czynienia na gruncie rozpoznawanej sprawy, to obowiązkiem ubezpieczonego, jest udzielenie płatnikowi składek wszelkich niezbędnych danych pozwalających mu terminowo wywiązać się z obowiązków płatniczych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Co do samego sposobu wyliczenia podstawy wymiaru składek - strona skarżąca nie kwestionowała wysokości, a jedynie zasadę.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy na postawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz.265).